

Eatnangeainnu 969 Njellimgeainnu buori- deapmi

Anár

Geaidnoplánačilgehus

SISDOALLU

1. FIDNU DUOGÁŠ, VUOLGGADIEĐUT JA ÁKKASTALLAN	3
1.1. FIDNU LAKTÁSEAPMI EARÁ PLÁNEMII; LÁVVEMII JA HUKSEMII	3
1.2. GEAINNU DÁLÁ DILLI JA BUNCARAGGÁT SIHKE ÁRVVOŠTALLAN BUNCARAGGÁID GÁRGGIIDEAMIS	3
1.3. BUNCARAGGÁT JA ÁRVVOŠTALLAN BUNCARAGGÁID GÁRGGIIDEAMIS	5
1.4. OVDDIT PLÁNAT JA MEARRÁDUSAT JA DAID GUOVDDÁŠSISDOALLU	5
1.5. EANANGEAVAHEAPMI JA LÁVVEN	5
1.6. BIRAS	6
1.7. FIDNUI ÁSAHUVVON ULBMILAT	6
2. PLÁNENPROSEASSA GOVVÁDUS.....	6
3. GEIDNOPLÁNA OVDANBUKTIN	7
3.1. GEIDNOORDNEDEAMIT	7
3.2. GEAINNUID HÁLDDAHUSLAŠ ORDNEDEAMIT	8
3.3. TEKNIHKALAŠ ČOVDOSAT JA MIHTUID MEROŠTALLAN	8
3.4. GEIDNOBIRAS.....	9
3.5. ÁRUID DUOSTUN- JA LITNUDANDOAIMBABIJUT	9
3.6. MÁSSÁDILLI.....	9
4. DUTKOJUVVON MOLSSAEAVTTUT.....	9
4.1. BIRASVÁIKKUHUSAID ÁRVVOŠTALLANMEANNUDEAMI (BVÁ) JA OPPALAŠPLÁNA VUHTII VÁLDIN GEAIDNOPLÁNAS	9
5. GEAIDNOPLÁNA VÁIKKUHUSAT	9
5.1. VÁIKKUHUSAT JOHTOLAHKII	9
5.2. VÁIKKUHUSAT EANANGEAVAHUSSII JA LÁVVEMII	10
5.3. ŠLÁPMAVÁIKKUHUSAT	10
5.4. VÁIKKUHUSAT ÁIBMOŠLÁDJII.....	10
5.5. VÁIKKUHUSAT LUNDUI, ŠATTOLAŠVUHTII JA ELLIIDE	10
5.6. VÁIKKUHUSAT ČÁZÁDAGAIID GEAVAHUSSII SIHKE GIERA- JA VUOĐDOČÁZIIDE	11
5.7. VÁIKKUHUSAT EANANÁVNNASRIGGODAGAIDE	11
5.8. VÁIKKUHUSAT DUOVDAGII, ČOAHKKEBÁIKEGOVVII JA KULTURÁRVVUIDE	11
5.9. DOARGGISTANVÁIKKUHUSAT	11
5.10. VÁIKKUHUSAT OLBMUID EALLINDILIIDE JA LOAKTIMII	11
5.11. GIDDODATVÁIKKUHUSAT.....	11
5.12. SERVODATEKONOMIJA	11
5.13. HUKSENÁIGÁSAŠ VÁIKKUHUSAT	12
6. FIDNU OKTAVUOĐAS HUKSENVULOŠ GÁHTAT, ČÁHCEFÁVLLIT, LUOITINGOIVVOHAGAT JA –JOHTASAT SIHKE JOHTASIID JA RUSTTEGIID SIRDIMAT	12
7. FIDNU OLLAŠUHTTIMA GÁIBIDAN LOBIT JA SOAHPAMUŠAT	12
8. EVTTOHUS GEAIDNOPLÁNA DOHKKEHEAMI VÁRÁS JA JOATKKADOAIMBABIJUN	13
8.1. DOHKKEHAN EVTTOHUS.....	13
8.2. JOATKKADOAIMBABIJUT	13

9. PLÁNA RÁHKADEADDJIT JA OKTAVUOHTAOLBMOT 13**1. FIDNU DUOGÁŠ, VUOLGGADIEĐUT JA ÁKKASTALLAN****1.1. FIDNU LAKTÁSEAPMI EARÁ PLÁNEMII; LÁVVEII JA HUKSEMII**

Njellimgeaidnu lea geaidnooktavuohta Anára gieldaguovddáža Avvila ja Virtaniemi (anárag. Virdáánjargâ) ovddeš rádjerasttildanbáikki gaskkas. Njellimgeaidnu lea álggos vuodđogeaidnu 91 (Rájijovssebageaidnu) ja earrána guvllolaš eatnangeaidnun 969 vuodđogeainnus Áhkojávri gili buhta.

Plánenossodat lea juo ovdal leamaš viiddit geaidnooktavuohtafidnu oassin, mas Avvila ja Báhčaveaijoga gaska hivvehallui buoriduvvot Norgga ráji rádjái ja das ovddos oktavuoha livččii buoriduvvon Girkonjargga rádjái. Oktavuohtagaska ovddideamis Norgga beallái lea doaisttáži luhppojuvvon.

Eatnangeaidnu 969 nohká Virtaniemi ovddeš rádjebearráigeahččostašuvnna maŋnel Suoma ja Ruoššagaskasaš riikaráji rádjái. Virtaniemi gaskaboddasaš rádjerasttildanbáiki lea heaittihuvvon jagi 2010.

**1.2. GEAINNU DÁLÁ DILLI JA BUNCARAGGÁT SIHKE ÁRVVOŠTALLAN
BUNCARAGGÁID GÁRGGIIDEAMIS**Plánenguovlu

30 kilomehtera guhku plánenguovlu lea Anára gieldda Giđđajávri ja Virtaniemi giliid gaskkas. Ossodaga geaidnoregistarčujuhus lea 969/1/5440 ... 969/5/17750.

Plánenguovllu sisa báhcet ovdal buoriduvvon ja bajilduvvon geaidnoosit ja šaldebáikkit, mat eai leat dán fidnu siste.

Dáláš geaidnu

Plánenguovllus eatnangeainnus 969 lea eanas čievragiera ja geainnu govdotat molsašuddá gaskkal 5,5 m ... 6,0 mehtera. Geainnus lea bajildus šaldebáikkiin sihke Njellim gili buhta.

Plánenossodagas eai leat parkerensajit, muhto guokte guovllu leat plánenossodagaid gaskkas. Plánenossodaga loahppaossodagas geaidnoossodagas 5 leat muhtun parkerema várás govddiduvvon sajit ee. boastta guođđima várás.

Geainnu vealu- ja ceakkogeometriija gurret duovdaga ja allodatsojuid, man dihte vealu- ja ceakkogeometriijas leat eatnat váillit.

Eatnangeainnuid geaidnolavttat

Virdáánjargâ–Lyevičielgi (anárašg.) eatnangeaidnu 9696 Kessimáđii (anárašg. Kessi-
maadij), geaidnoregistarčujuhusas 969/5/17719.

- Kessimáđii doalvu Kessjávri ja Váhčira mehcceguvlui sihke eará Anárjávri nuortta-
beale viidodagaide.

Njellim–Vuáskujávri (anárašg.) eatnangeaidnu 19893, geaidnoregistarčujuhusas
969/5/11087.

Priváhtageaidnolavttat ja eanandoallogaidnolavttat

Plánenossodagas leat eatnangeaidnolavttaid lassin sulaid 100 eará lavtta, mat bálvalit or-run- ja luopmogiddodagaid sihke eanan- meahccedoallogiddodagaid.

Johtolat

Njellimgeainnu (eg 969) váldojohtolat lea Avvila ja Njellima giliidgaskasaš áššiid dikšun- ja bargomátkejohtolat. Njellima gilli lea plánenossodaga loahpageahčen sulaid 7 km geahčen Virdáánjargâ rádjestašuvnnas ja 41 km Avvilis. Luopmoáigge turisma lasiha johtolaga Njellima guovllus.

Eatnangeainnu 969 johtolatmearit plánenvuloš geaidnoossodagas:

- Ossodaga álggu Giđđajávrris (stg. 5440) Njellimii jándorjohtolat lea 225 fievrru (GJL 2016), mas lossa johtolat 14 fievrru (6,2 %).
- Njellima gili ja Virdáánjargâ –geaidnoossodaga johtolatmearri lea 74 fievrru (GJL 2016), mas lossa johtolat lea 4 fievrru (5,4 %).

Leahttoráddjehus

Eatnangeainnu 969 leahttoráddjehus lea eanas 80 km/h. 60 km/h leahttoráddjehus lea oanehis mátkkis plánenossodaga álggus (geaidnoreg. čuj. 969/1/5440 ... 5500) ja 50 km/h leahttoráddjehus Njellima gili buohta (geaidnoreg. čuj. 969/5/9552 ... 11470).

Geahppa johtolaga ordnedeamit

Plánenguovllus eai leat geahppa johtolaga ordnedeamit.

Geaidnočuovggaheapmi

Plánenossodagas lea EJB-guovddáža eaiggaduššan geaidnočuovggaheapmi (SdNa 150W) Njellima gili buohta 1,9 kilomehtera mátkkis (geaidnoregisttarčujuhus 969/5/9541 ... 11432).

Šalddit

- Nanŋajávrris čázadatšaldi (L-1997) geaidnoregisttarčujuhusas 969/2/13. Šalddi guhkkodat lea 21 mehtera ja ávkegovdodat 7,56 m.
- Čárbmajávrris čázadatšaldi (L-493) geaidnoregisttarčujuhusas 969/5/0. Šalddi guhkkodat lea 18 mehtera ja ávkegovdodat 6,60 m.
- Njellimjoga čázadatšaldi (L-495) geaidnoregisttarčujuhusas 969/5/11270. Šalddi guhkkodat lea 22 mehtera ja ávkegovdodat 6,02 m.

Spešialafievrrideamit

Fidnus plánenvuloš eatnangeainnus ii leat spešialafievrridemiid geinnodat.

Joavkojohtolagat

Plánenossodagat eai leat linnjábisanansajit. Lagamus bisánanbárra (Siskela gáiddosjohtolaga bisánanbáikkis) lea s. 400 m ovdal buoridanvuloš ossodaga álgostoalppu (Geavŋjesgeainnu lulábealde).

Bárttit

Geahčadanáigodagas leat maŋimus logi jagi áigge dáhpáhuvvan čieža bártti, main guovttis leat lápmahuvvan. Buot bárttit leat leamaš ovttá fievrru bárttit. Bárttiin guokte leat

leamaš eallibárttit.

1.3. BUNCARAGGÁT JA ÁRVVOŠTALLAN BUNCARAGGÁID GÁRGGIIDEAMIS

Eatnangeaidnu 969 lea ng. huksekeahes geaidnu eanas báikkiid duovddahámiid čuovvu geometriija manná bahuid geaidnoplánema rávaárvvuid vuoli. Dás čuvvot heajos oaidninmátkkit ja váilevaš meaddelvuodjinvejolašvuodat bidjet vára vuollái johtolatdorvvolašvuoda.

Geainnu heajos johtolandilli árrá Njellima guovllu ealáhusaid gárggiideami sihke guovllu bálvalusaid oažžašuvvama ja bargosadjejohtolaga.

1.4. OVDDIT PLÁNAT JA MEARRÁDUSAT JA DAID GUOVDDÁŠSISDOALLU

1.5. EANANGEAVAHEAPMI JA LÁVVEN

Dáláš eanangeavahus ja ássan

Njellimgeainnu guoras leat muhtun veardde čoahkkebáikelágán ássan ovdal plánenossodaga álggu Giđđajávri gillis. Plánenossodaga mearkkašahttimus čoahkkebáiki lea Njellima gilli, gos leat sulaid 250 ássi. Ássit leat anáraččat, nuortalaččat ja eará suomelaš olbmot. Friddjaáigge ássan lea ossodaga gaskkamuttos Uuttuperägeainnu guoras ja Kaisanranta-geainnu guoras.

LÁVVEN

Davvi-Sámi eanangoddelávva

Eanangoddelávvas geaidnooktavuohta Avvilis Áhkojávri lea merkejuvvon váldogeaidnodási oktavuohtan ja plánenossodaga álggus Áhkojávris Njellima guovlogeaidnun.

Plánenossodat Čárbmajávris Njellimii lea eanangoddelávvas merkejuvvon **Guovddášgilleguovlun**, mas *”galgá seailluhuvvot ja gárgehuvvot mánggabeallásaččat dálonguovllu ealáhusat, bálvalusat, ássan ja kulturbiras”*.

Measta olles plánenossodat, mii álgá ovdal Jollušjávri ja nohká riikkarádjái, lea eanangoddelávvas merkejuvvon **Turisma geasuhusguovlun**, mii *”galgá gárgehuvvot turisma-guovddážiid, dálonguovloturisma, bálvalusaid ja geinnodagaid ovttasdoaibmaollisvuoh- tan guovllu váldogeavahusulbmiliiguin oktii heivvolaš vuogi mielde”*.

Gustojeaddji oppalašlávát

- Anárjávri oppalašlávva (gullá Avvila guovllu oppalašlávvi). Lávva guoskkaha muhtun sajiin plánenguovllu (Njallajávri-Skáidevári buohta).

Sajádatlávát

- Njellimvuotna-Vuohppi gáddesajdatlávva
- Njellima gáddesajádatlávva, man geaidnoplána (dáláš eatnangeaidnu) guoskkaha Uuttuperägeainnu buohta.

Johtáhuvvon lávat

- Avvila guovllu oppalašlávva oasseviidodagat 1-3
- Njellimvuotna-Vuohppi gáddesajádatlávva nuppástus

1.6. BIRAS

Luonddučuožahagat, šattolašvuohta ja eallit, luonduusuodjalanguovllut

Anárijávrri Natura-guovlu rádjašuvvá lahka plánenvuloš geainnu Njellimis nuorttasdavás Petäjäkuorimajärvi (anárašg. Pecivyetkimjáávráš) davábealde.

Huksejuvvon kulturbirrasa čuožahagat HKB ja dološmuitočuožahagat

- Njellima gilli lea ollislaččat huksejuvvon kulturbiras (HKB)
- Petäjäkuorimajärvi davábealde guokte dološmuittu, gáttiidsuodjalanguovlu (GSG)
- Jámešjávrri (anárašg. Jaamišjávri) oarjjageažis huksejuvvon kulturbirrasa (HKB) čuožahat (Nikolai-nuortalašdállu)
- geađeáiggi dološmuittu Geavŋnesjávrráža (anárašg. Kievŋjisjáávráš) gáttis (eatnangeainnu doaresbealde)
- Njellima gilis guokte márkanbáikki

Eanan- ja báktevuodđu

Plánenguovlu lea vuodđočáhceviidodagas geaidnoregisttargaskkas 969/1/2425 - 5753. Vuodđočáhceviidodagas ii leat vuodđočáhcesuddjen.

Njellima gili buohta lea guokte billahuvvan eatnamiid (BIEA) čuožahaga sihke boares rihpaduvdni, gosa plánenguovlu ii ola.

Johtolatšlápma

Plánenossodahkii lea dahkkon johtolatšlápmačilgehus, mii lea geaidnoplána áššegirjijis 16T/1-1.

1.7. FIDNUI ÁSAHUVVON ULBMILAT

Fidnu ulbmilin lea johtolatdorvvolašvuođa ja mátkedoaimmaealáhusa doaimmaeavttuid buorideapmi.

2. PLÁNENPROSEASSA GOVVÁDUS

Bargogohčus

Geaidnoplána lea ráhkaduvvon Johtolatvirgelágádusa ja Lappi EJB-guovddáža bargogohččosa mielde WSP Finland Oy:s. Fidnus ii leat ráhkaduvvon sierra oppalašplána. Geaidnoplána ráhkadeami áigge leat dollojuvvon golbma fidnojoavkku čoahkkima.

Geaidnoplánema fidnojoavkku čoahkkáibidju:

Keijo Heikkilä, ságadoalli
Tomi Tiuraniemi
Arto Leppälä
Kari Aalto
Ville Heikkinen, prošeaktahoavda
Jorma Lindroos
Joni Ainasoja

Johtolatvirgelágádus
Lappi EJB-guovddáš
Anára gielda
Anára gielda
WSP Finland Oy
WSP Finland Oy
WSP Finland Oy

Váikkuhanvejolašvuodát geaidnoplánemii

Gulahus meahcebergguid álggaheamis lea almmustuvvan Lapin Kansa –aviissas 20.8.2016 sihke Inarilainen –aviissas 24.8.2016. Álbmotčoahkkimis lea almmuhuvvon Inarilainen-aviissas 7.12.2016 ja Lapin Kansas 8.12.2016. Fidnu álbmotčoahkkin dollojuvvui 13.12.2016 Njellima searvedáhus. Álbmotdílálašvuodas loktane ovdan gažaldagat ja sávaldagat ee. leahttodási vuolideamis, vuoliljohtimis Vuojadangáddegeainnu buohta, geahppa johtolaga jođáhagas Njellima gili buohta sihke eatnangeainnu linnjemis ja allodatsajádagas giddodagaid buohta. Oppalaš doaladupmi logijagiid vurdon fidnu hárrái lei miehtemielalaš. Álggahangulahusat, aviisaalmmuhusat sihke álbmotčoahkkima muittuhan čála leat čuovusin geaidnoplána oasis 1.6T.

EJB-guovddáža birasovddasvástádusviidodaga oainnut

Geaidnoplána birasváikkuhusaid čielggadeami várás ja áruid minimiserema várás nu unnin go vejolaš lea plánema áigge dahkkon ovttasbargu Lappi EJB-guovddáža birasovddasvástádusviidodagain. Čoahkkimiin leat gieđahallon plána váikkuhusat ee. čuovvovaš birasdagaldagaide:

- dáláš ja válmmaštanvuloš lávat
- doaimbajut čáhcelága mielde čázadagaid buohta
- vuodđočáhceviidodat
- boares rihpaduvdni ja BIEA-čuožáhagat
- huksejuvvon kulturbiras
- dološmuittut ja luonddusuodjaleapmi/Natura-guovllut

Čanusjoavkoovttasbargu

Plánema áigge leat ordnejuvvon fidnu ovdanbuktimá várás ja máhcahaga oažžuma várás deaivvadeamit Sámedikkiin, Nuortalaškulturvuodđudusain 14.12.2016 sihke ráđđádallan Avvila bálgoša ja Meahciráđđehusa ovddasteddjiguin 13.12.2016. Deaivvadeamiin leat bohtán ovdan ee. doaresbeallái báhcci eatnangeainnu osiid ortnegisdoallangeatnegasvuodát, mot geavvá nuortalaččaid muitomearkaide sihke geaidnofidnu váikkuhusat boazodollui.

Fidnoovdanbuktin huksejuvvon kulturbirrasa oasis lea ordnejuvvon 14.12.2016 Siiddas, gos doibmet Suoma sápmelaččaid álbmotmusea sihke Meahciráđđehusa Davvi-Sámi luondduguovddáš. Deaivvadeamis lea ságastallon plánenguovllu kulturhistorjjálaččat dehálaš čuožáhagain sihke dološmuitočuožáhagain.

Jođas- ja rusttetsirdimat

Plánenguovllu johtasiid ja rusttegiid eaiggádiiguin dollojuvvon palaveras 12.12.2016 leat čielggaduvvon álgomuttu sirdin- ja suddjendárbbut sihke bivdojuvvon eaiggádiid ráhkadit iežaset plánaid fidnu ollašuhttima várás.

3. GEIDNOPLÁNA OVDANBUKTIN

3.1. GEAIDNOORDNEDEAMIT

Fievrojohtolaga ordnedeamit

Eatnangeaidnu 969 buoriduvvo geaidnun rastáčuohpahusa 7,5/6,5 mielde. Johtolatdovrvolašvuodá buorideami várás geainnu vealu- ja ceakkogeometriija buoriduvvo dávistit buorebut plánenrávvagiid.

Geahppa johtolat

Fidnu ii doala sisttis geahppa johtolaga ordnedemiid.

Vuolit geaidnofierpmi geaidnolaktaordneameit

Priváhtageainnuid geaidnolavttat buoriduvvojit dáláš báikkiineaset dain ossodagain, gos eatnangeaidnu buoriduvvo dálábáikásis. Eatnangeainnu ođđa linnjemiin priváhta-geaidnoordnedemiin huksejuvvojit buhteijeaddji oktavuodát ja oassi eatnangeaidnoossodagain, mat báhcet doaresbeallái, guđđojuvvojit muorradávira lástenguovlun.

3.2. GEAINNUID HÁLDDAHUSLAŠ ORDNEDEAMIT

Geaidnoplánain evttohuvvo heaittihuvvot 0,83 kilomehtera guhkkosaš ossodat eatnangeainnus 969, Virtaniemi ovddeš rádjebearráigeahččostašuvnnas riikkarádjái (geaidnoregisttarossodat 969/5/18966 – 19798). Gaskaboddasaš Virtaniemi rádjerasttildanbáiki lea heaittihuvvon jagi 2010.

3.3. TEKNIHKALAŠ ČOVDOSAT JA MIHTUID MEROŠTALLAN

Geainnuid ráhkadusat

Eatnangeaidnu 969 huksejuvvo bajilduvvon geaidnun rastáčuohpahusa 7,5/6,5 mielde.

Meroštallon mihttoleahhtu

Eatnangeainnu 969 meroštallojuvvon mihttoleahhtun lea geavahuvvon 80 km/h, earret 60 km/h meroštallojuvvon mihttoleahhtu Njallajávrrí luopmobarttaid ja Petäjäkuorimajärvi (anárašg. Kievnsjájáavráš) buohta sihke 50 km/h ja 40 km/h meroštallojuvvon mihttoleahhtu Njellima gili buohta.

Meroštallojuvvon mihttofiervrut

Priváhtageainnuid geaidnolavttain meroštallojuvvon mihttofiervrun lea adnon guorbmebiila (GB) ja eatnangeainnuid geaidnolavttain modulatráiler (GBM).

Čuovggaheapmi

Eatnangeainnu dáláš čuovggaheapmi sirdojuvvo buoridandoaibmajijuid mielde geaidnoregisttarčuohpahušas 969/5/9541 - 11432. Čuovggaheami oppalašplána lea sárgumis 11T-1.

Goikadeapmi

Jodáhagaid gieragoikadeapmi ja ráhkadusaid goikadeapmi ollašuhttojuvvo rabas goivvohagaiguin. Goikenčázit stivrejuvvojit luoitingoivvohagaide, main lea logahallan dohkkehanvttohusa čuovusin.

Šalddit

Fidnus ođastuvvo Njellimjoga čázadatšaldi stoalppuin 34207. Áiccadahttingovva šalddis lea sárgumis 7.3T-1.

Johtasat ja rusttegat

Johtasiid ja rusttegiid eaiggádat:

- TeliaSonera Finland Oyj	áibmojohtasat
- Inergia Oy	110 kV šleađgajođas
- Tunturiverkko Oy	šleađgajohtasat

- Inarin Lapin Vesi Oy čáhcejohtasat

Plánenguovllu johtasat ja rusttegat sihke eaiggádiid plánat leat ovdanbuktojuvvon plánengárttain 3T-1...22.

Bisánan- ja vuoinnastanbáikkít

Geaidnoplánas evttohuvvojit várrehusat vuoinnastanguovllu huksema várás stoalppuid 10540 sihke 28750 buohta.

Johtolatorndeamit barganáigge

Geaidnoplánas evttohuvvojit johtolatorndemiide barganáigge guovlovárrehus stoal-pogaskkas 23120 - 23450.

3.4. GEAIDNOBIRAS

Geaidnoplánas eai evttohuvvo sierra doaimbajut geaidnobirrasa oasis.

3.5. ÁRUID DUOSTUN- JA LITNUDANDOAIMBAIJUT

Šlápmađuostun

Geaidnoplánas eai evttohuvvo huksejuvvot šlápmasuddjemat, muhto doarvái vuollegis johtolatšláma dássi joksojuvvo dárbbu mielde leahttoráddjehusaiguin.

3.6. MÁSSÁDILLI

Geaidnohuksemis báhcán liigeeatnamat geavahuvvojit duovddahábmemii almmolaš gárt-tain ja plánengárttaiguin evttohuvvon guovlluide. Mássámeriin lea váldon vuhtii čuohpahusmássáid geavaheapmi háludásiid ja stelliid deavdimiidda.

4. DUTKOJUUVON MOLSSAEAVTTUT

Njellimageainnu linnjema plánemis lea gieđahallon Skáidevárijávri buohta jávri nuortta-beal linnjen. Molssaeavttuin lea luhppojuvvon čázádat- ja birasváikkuhusaid ja mols-saeavttuin ožžojuvvon máhcahagaid geažil. Eará ossodagain plánáhápmosat leat dutko-juvvon lagamusat eanangeavahusa, čázádagaid, johtolatdorvvolašvuoda ja huksengoluid geahččanguovllus.

4.1. BIRASVÁIKKUHUSAID ÁRVVOŠTALLANMEANNUDEAMI (BVÁ) JA OPPALAŠPLÁNA VUHTII VÁLDIN GEAIDNOPLÁNAS

Fidnus ii leat dahkkon BVÁ-lága mielde birasváikkuhusaid árvoštallan iige ráhkaduvvon oppalašplána.

Dán buoridanfidnu guoskkaha Lappi EJB-guovddáža 25.3.2015 dahkan mearrádus, man mielde Báhcaveaijogageainnu priváhtafidnuin ii heivehuvvo birasváikkuhusaid árvoštallanmeannudeapmi.

5. GEAIDNOPLÁNA VÁIKKUHUSAT

5.1. VÁIKKUHUSAT JOHTOLAHKII

Fievrojohtolat

Njellimgeainnu mohkkás čievrageainnu geometriija buorideapmi ja huksen bajilduvvon geaidnun buorida guovllu bargomátke- ja turismajohtolaga dorvvolašvuoda sihke guovllu geasuhusa.

5.2. VÁIKKUHUSAT EANANGEAVAHUSSII JA LÁVVEMII

Njellimgeainnu buorideapmi veahkeha joksat Davvi-Sámi eanangoddeláva ulbmiliid, mat laktásit turismii ja áhpásnuvvamii sihke seammas eanangoddeláva sámi kultuvrra dorvvastanulbmiliid.

Plánema áigge lea čielggaduvvon, man muddui dáláš lávat galggašedje earáhuhttot ja gokko fas geaidnočovdosii galggašii ohcat lávaide buorebut heivvolaš molssaeavttu. Ollašuhhton ovttasbarggu geažil nuppástusat, mat lávaide dahkkojuvvojit, sáhttet álgahuvvot oktanaga plánemiin.

Čuovvovaš ráhkadanvuloš/johttáhuvvon lávaid oasis lea oktiisoabahandárbu:

- Avvila guovllu oppalašláva oasseguovllut 1-3
- Anárjavrri oasseoppalašláva
- Njellimvuotna-Vuohppi gáddesajádatlávva
- Njellima gáddesajádatlávva

5.3. ŠLÁPMAVÁIKKUHUSAT

Fidnui dahkkon johtolatšlápmačilgehusa bohtosat leat ovdanbukton plánaáššegirjjiis 16T-1. Čilgehusa mielde geaidnoplána doaibmabijuid ollašuhttin ii lasit šláma plánenguovllus. Geaidnolinnjen sirdása báikkohagaid dáláš báikkistis, muhto ii mange báikkis lagabui ássama.

Ossodagain, main ássan lea geainnu lahka ja johtolatšláma váikkuhanguovllus, šlápmaárut hálddašuvvojit nu ahte dárbbu mielde ásahuvvojit doarvái vuollegis leahttoráddjehusat.

5.4. VÁIKKUHUSAT ÁIBMOŠLÁDJII

Eatnangeainnu einnostuvvon johtolatmearit vuhtii válddedettiin sáhttet árvoštallojuvot geaidnoplána doaibmabijuid váikkuhusat áibmošládjii báhcit unnin. Árvoštallan vuodduuvvá HGB:a publikašuvdnii ”*Ilmansaasteiden terveysriskit teiden ja katujen varsilla 2015*” (sámás: *Birasnuskkiid dearvvašvuohtariskkat geainnuid ja gáhtaid guorain 2015*), man mielde johtolatmearit galget leat mánggagardásaččat Njellimgeainnu ektui ja ássan deahtis, vai johtolat geavadis váikkuhivččii áibmošládjii.

5.5. VÁIKKUHUSAT LUNDUI, ŠATTOLAŠVUHTII JA ELLIIDE

Lappi EJB-guovddážiin ollašuhhton ráđđádallamiin lea gávnnahuvvon, ahte geaidnofidnu lea dárbbalaš ja ahte dan ollašuhttimii eai leat árut luonddusuodjaleami dáfus. Ráđđádallamiin lea sohpon dahkkojuvot geasseáigodagas 2017 geaidnoplána luonddučilgehus ja seamma oktavuodas Natura-dárboárvoštallan, dan sihkkarastima várás, vai fidnus eai šatta vahátlaš váikkuhusat Anárjavrri Natura-guvlui.

Geaidnolinnjá baktečuohpahusaid ala huksejuvvo suodjeáidi, mii eastá olbmuid lassin eliid firromiid.

5.6. VÁIKKUHUSAT ČÁZÁDAGAIÐ GEAVAHUSSII SIHKE GIERA- JA VUOÐDOČÁZIIDE

Plánenguovllu gieračáziid stivrema prinsihpat sihke vuođdočáhceviidodaga buohta dárbbášlaš doaibmabijut leat plánejuvvon ovttasráđiid Lappi EJB-guovddáža birasovd- dasvástádusviidodagain. Plánemis lea vuođdočáhceviidodaga olis gávnnavuvvon čoavddus, man mielde vuođdočáhcesuddjen ii huksejuvvo, muhto gieračázit viggojuvvojit stivrejuvvo vuođdočáhceviidodagas eret guvlui.

5.7. VÁIKKUHUSAT EANANÁVNNASRIGGODAGAIDE

Plánemis lea minimaliserejuvvon liigeeatnamiid mearri. Huksema materiálat ožžojuvvojit váldoosiin geaidnoossodaga čuohppamiin ja laigumis. Guoddi gearddi skálmmdat ja bajildusgeađgeávdnasat šaddet buktojuvvojit fidnu olggobealde. Huksemii dohkemeahttu- mat/liigeeatnamat adnojuvvojit duovddahábmemeii geaidnoplánas evttohuvvon čuožahagain.

BIEA-čuožahagaid, mat leat Njellima gili buohta, ja Njellima boares rihpaduvnni váikku- husat ja čuožahagaid gáibidan doaimmat čielggaduvvojit sierra EJB-guovddáža biras- suodjalanovttadaga bagadallama mielde.

5.8. VÁIKKUHUSAT DUOVDAGII, ČOAHKKEBÁIKEGOVVI JA KULTURÁRVVUIDE

Geaidnonjulgemat buktet mearkkašahtti nuppástusaid dáláš duovdagii. Linnjemiin lea goitge bastojuvvon garvit ja hilgut birrasa ja kultuvrra dáfus divrras čuožahagat. Doaibma- bijuid váikkuhus litnuduvvo ja vuogáidahttin duovdagii veahkehuvo čuohppamiid ja háludásiid rievttelágán hábmemeiin.

Njellima gili buohta doaresgoivvohagat heivehuvvojit gili birrasii nu ahte goivvohagat dahk- kojit vuollegaččabun.

5.9. DOARGGISTANVÁIKKUHUSAT

Plánenossodaga bures guoddi vuođdoeatnama ja mássámolsumiid geažil geaidnojohtola- gas ii geaidnoplána miel linnjemiiguin árvvoštallojuvvo šaddat bissovaš doarggostanárnu giddodagaide iige geaidnoguora doaimmaide.

5.10. VÁIKKUHUSAT OLBMUID EALLINDILIIDE JA LOAKTIMII

Njellimgeainnu buorideapmi váikkuha positiivvalaččat guovllu olbmuid eallindiliide, go guovllu buoret joksán álkida áššiid dikšuma ja addá vejolašvuođaid bargosajiid lassáneapmái.

5.11. GIDDODATVÁIKKUHUSAT

Geaidnoplána doaibmabijut eai gáibit huksehusaid lonisteamii dahje burgima. Fidnus evt- tohuvo váldojuvvojit hálđui sulaid 45 hektára eanan sierra giddodateaiggádiin. Guovllut, mat váldojuvvojit hálđui, gullet eanas meahcceeatnamii ja leat váldoosiin stáhta oamas- tusas.

Ođđa geaidnolinnjemat dagahit vuovdeeatnamiid mollanemiid. Eatnangeaidnodoaimma- husas mearriduvvojit vejolaš eananoamastusaid ordnedeamat ja buhtadusat.

5.12. SERVODATEKONOMIJA

Fidnu ollašuhttima ollislaš golluárvvoštallan lea 15,2 milj. € (Eananhuksengolluindeaksa

110,2 / juovlamánnu 2016 / 2010=100), main lonistan- ja buhtadusgoluid ossodat lea 100 000 euro.

Fidnu dagaha goasttádusaid Johtolatvirgelágádussii sihke johtasiid ja rusttegiid eaiggádiidda. Johtolatvirgelágádusa fidnu huksengoasttádusain lea 15,2 milj. €. Anára gielda lea čatnasan oassálastit fidnu huksengoasttádusaide Lappi EJB-guovddážiin dahkon soahpamuša mielde. Rusttegiid eaiggádiidda šaddá buohkanassii 42 000 euro goasttádusossodat johtasiid ja rusttegiid burgin-, sirdin- ja suddjengoasttádusain. Fidnu goasttádusjuohkin lea ovdabuktojuvvon geaidnoplána áššegirjjiis 1.5T-2.

5.13. HUKSENÁIGÁSAŠ VÁIKKUHUSAT

Huksenbarggu áigge dáláš geainnut sáhttet adnojuvvot bargoeatnangeaidnun ja barganáigásaš geainnuid huksendárbu le unni.

Huksema áigge šaddet šlápma-, gavja- ja doarggistanárut, maid minimaliserema várás fidnu agoartaváldiide ásahuvvojit dorvvolašvuoda geatnegasvuodát. Teknihkalaš áššegirjiide lea ráhkaduvvon dorvvolašvuoda áššegirji, mii šaddá dievasmahttot muttuid mielde ovdal agoartaid. Dat ásaha geatnegasvuodaid dorvvolašvuoda sihkarastima várás huksema áigge, mii guoská ee. johtolašdorvvolašvuoda barganáigásaš johtolatordnemiin.

6. FIDNU OKTAVUOĐAS HUKSENVULOŠ GÁHTAT, ČÁHCEFÁVLLIT, LUOITINGOIVVOHAGAT JA –JOHTASAT SIHKE JOHTASIID JA RUSTTEGIID SIRDIMAT

Plána doallá sisttis čuovvovaš jođas- ja rustteteaiggádiid sirdimiid ja/dahje suddjemiid:

- TeliaSonera Oy áibmojohtasiid burgin
- Tunturiverkko Oy šleađgajohtasiid burgin, sirdin ja ođasteapmi
- Inergia Oy 110 kV šleađgajohtasa dorvvasteapmi/
bearráigeahčču
- Inarin Lapin Vesi Oy o suddjenvuloš čáhcejohtasat

Johtasiid ja rusttegiid sirdimat ja várrehusat ollašuhthojuvvojit fidnu olis rustteteaiggádiid ráhkadan plánaid mielde. Dáid namuhuvvon jođasbargguid lassin EJB-guovddážiis lea čilgejuvvome vejolašvuolta hukset čuovgakábeloktavuohta Njellimii geaidnohuksema olis.

Fidnu ollašuhthima oktavuođas luoitingoivvohagat, mat galget goivojuvvot dahje čiekruduvvot, leat ovdanbukton plánagárttain sihke dohkkehanevttohusas 1.3T. Luoitingoivvohagaide evttohuvo dán plánas vuodđuduvvot bissovaš losádusvuogatvuolta goivvohagaid goaivuma ortnegis doallama várás.

7. FIDNU OLLAŠUHTTIMA GÁIBIDAN LOBIT JA SOAHPAMUŠAT

Cealkámušat ja lohpedárbbut mat laktásit čázadahkii ja lundui

Geaidnoplánema áigge leat háhkojuvvon Lappi EJB-guovddáža biras ja luondduriggodagat –ovddasvástádusguovllu cealkámušat ee.

- dáláš ja válmmaštanvuloš lávaide
- vuodđočáhceviidodaga gáibidan doaibmabijuide
- boares rihpaduvdnái ja BIEA-čuožáhagaide Njellima gillis
- luonddusuodjalan-, kultur- ja huksejuvvon kulturbirrasa (HKB) čuožáhagaide

Gáibiduvvon čilgehusat

Lappi EJB-guovddáža birasovddasvástádusviidodat lea gáibidan, ahte luonddutiippaid čilgema várás galgá geaidnoplána guovllus dahkkojuvvot čilgehus. Čilgehus dahkkojuvvo geasset 2017 šaddanbajis ja seamma oktavuođas dahkkojuvvo Natura-dárboárvoštallan.

Gáibiduvvon lobit

Njellimjoga čázádatšalddi huksen gáibida čáhcelága mielde lobi ohcama Davvi-Suoma Guovlohálddašvirgelágádusas.

Soahpamušat goasttádusovddasvástádusain

Fidnu ollašuttima olis goasttádusovddasvástádusat, mat bohtet sierra oassebeliide, leat ovdanbuktojuvvon goasttádusjuohkinevttohusas geaidnoplána áššegirjjiis 1.5T-2. Geatnegasvuođat gusket oassálastima huksengoasttádusaide, lonistan- ja buhtadusgoasttádusaide sihke rusttet- ja jođassirdimiid ja suddjemiid goasttádusaide. Goasttádusaid juohkimis lea sohppojuvvon áššeosolaš beliiguin ollašuttton ráđđádallamiin plánema áigge. Sirdin- ja suddjendoaimbajuid goasttádusovddasvástádusa oasis prinsihpan lea leamaš, ahte Johtolatvirgelágádusas lea ovddasvástádus dáláš geaidnoviidodaga olggobealde leamaš johtasiid ja kábeliid sirdingoasttádusain ja rusttegiid eaiggádiid ovddasvástádusain leat geaidnoviidodahkii huksejuvvon rusttegiid sirdingoasttádusat sihke ođđa rusttegiiddiset huksengoasttádusat. Goasttádusjuohkimis leat dasa lassin váldon vuhtii geaidnodoalli mieđihan kábeliid huksenlohpeavttut.

8. EVTTOHUS GEAIDNOPLÁNA DOHKKEHEAMI VÁRÁS JA JOATKKADOAIMBABIJUN

8.1. DOHKKEHANEVTTOHUS

Geaidnoplána dohkkehanevttohus lea dán plána čuovusin 1.3T.

8.2. JOATKKADOAIMBABIJUT

Geaidnoplána sáddejuvvo eatnangeaidnolága mielde giedahallamii ja dohkkehanmean-nudeapmái. Plánas bivdojuvvojit cealkámušat Anára gielddas Lappi Lihtus, Sámi musea Siiddas, Sámedikkis ja Nuortalaškulturvuodđudusas. Gielda bidjá geaidnoplána almmo-laččat oidnosii, goas álbmogis lea vejolašvuohta guođđit plánas muittuhusaid.

Plána joatkašuvvá geaidnoplána gárváneami maŋjel huksenplána ráhkademiin gidđat 2017.

Njellimgeidnui lea juolluduvvon 10,4 miljovna euro ruhtadeapmi vuodđojođáhatdoalu las-siruhtadančuozáhahkan jagiide 2017-2019.

9. PLÁNA RÁHKADEADDJIT JA OKTAVUOHTAOLBMOT

Geaidnoplána lea ráhkadan WSP Finland Oy Lappi EJB-guovddáža bargogohččosa miel-de. Vuollekonsuleantan lea doaimman čuovggahanplánemis Suomen Sähkörakennus Oy.

Lassidieđuid plánas addiba:

Keijo Heikkilä, prošeaktahoavda
Liikennevirasto
Hallituskatu 3B, 96100 Rovaniemi
Telefovdna 029 534 3582
keijo.heikkila@liikennevirasto.fi

Inšeneavra Viljo Heikkinen
WSP Finland Oy
Kiviharjunlenkki 1 D, 90220 OULU
Telefovdna 040 566 7034
viljo.heikkinen@wspgroup.fi

Roavenjárga guovvamánu 3. beaivve 2017

Lappi EJB-guovddáš

WSP Finland Oy

Keijo Heikkilä
Prošeaktahoavda

Viljo Heikkinen
Prošeaktahoavda